

Szerkesztői iroda:
A KIADÓHIVATALBAN,
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:
WOKAL JÁNOS KÖNYVKERESKEDÉSE
hová a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy íven.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:

Egész évre	4 frt.
Fél " " " " " " " "	2 " "
Negyed " " " " " " " "	1 " "

HIRDETMEYENYEK DIJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyiltér sora 15 kr

Az erdélyi róm. katolikus egyházmegye közgyűlése.

A lefolyt hetek oly gazdagok voltak gyűlésekben. hogy lapunk szűk terénél fogva csak most adhatjuk az oly fontos, mint érdekes róm. kath. statusgyűlésről, mely Gyula-Fehérvárt folyó hó 9-11-én tartatott meg Lönhart Ferencz püspök ő Exeja elnöklete alatt, ki — az ünnepélyes isteni tisztelet után — a valóban nagy számban (133, ebből egyházi 57, világi 76) megjelenteket következő beszédben üdvözölte:

Mélyen tisztelt status gyűlés!

Szerencsésnek vallom magamat, hogy erdélyi püspökségem második évében az erd. kath. status általam mélyen tisztelt képviselőit e teremben üdvözölhetem. Teszem azt annál bensőbb örömmel, mennél nagyobb számban tisztelhetem itt a képviselőket, mennél hangosabban szól e nagy szám azon élénk érdeklődés és törekvésről, melylyel az erdélyi kath. status nagynevű katolikus őseinek áldott nyomdokain járni és egyháza szent érdekeit előmozdítani buzgókodik. A jelen status gyűlés megtartását, ha legfelsőbb helyen elfogadott szabályainak azt nem is kívánánk, óhajtottá sőt szükségessé tette azon nagy fontossága körülmény, hogy a középiskoláról szóló XXX. törv., mely az 1883-84-ik tanévben már életbe lépett, kötelességünké teszi, azon módokat gondoskodni, melyek szükségképen megállapítandók a végre, hogy kath. középiskoláink nem csak a szentesített országos törvény követelményeinek, hanem autonomikus államunknak, történeti jogainak s a katolicizmus speciális érdekeinek és szükségleteinek is teljesen megfeleljenek. A középiskolákról szóló törvények 41-ik cikké „Az erdélyi részekben a kath. státus által fentartott és vezetett középiskolákra vonatkozólag mindazon jogokat, melyekt eddig a kath. státus gyakorolt, érintetlenül hagyja.”

Nagybecsű a törvénynek ezen határozata az erdélyi katolikusokra nézve, és én visszapillantva azon lelkes küzdelmekre és jóakaratu támogatásra, mely a törvény ezen igazságos határozatának megállapítását lehetővé tette, azt hiszem, a mélyen tisztelt statusgyűlés helyesléssel találkozom, midőn ősi jogainak ezen nyílt elismeréséért és törvénybe iktatásáért valamint a nagyméltóságu m. kir. belügyi és közoktatási miniszter uraknak, színtugy mindazon

országgyűlési képviselő uraknak is, kik ama határozatnak érvényesítését gondos tanácsuk, munkásságuk és szavazatukkal előmozdították, az erdélyi kath. státusnak legbensőbb halálját ezennel tiszteletteljesen kifejezem.

Nem tagadhatom ugyan, mélyen tisztelt statusgyűlés, óhajtottam volna és a mennyiben tölem kitelhetett, nyíltan törekedtem is arra, hogy az erdélyi kath. státusnak az általa fentartott és vezetett középiskolákra vonatkozó jogai és hatásköre épen egy részletezettsenek, a mint részletezve vannak a törvényben a bitfelekezeteknek jogai az általok fentartott középiskolákra nézve.

Ezen — nem teljesült óhajtatásnak jogosultságát igazolja az erdélyi részekben ez egykoron ugynevezett négy recepta religio számára ugyanazon erdélyi törvényben biztosított autonómia és igazolja az osztó igazságnak azon követelménye, hogy az állandó törvény a részletekben ugyanazon irányadó biztosságot nyújtsa az utonómiaival bíró testületek egyikének ugy, mint a másikának.

Azonban ezen észrevétel mitsem akar levonni azon hála bensőségéből melyet imént kifejezni szerencsés voltam. A fő dolog ki van víve. Jogaink a kath. középiskolákra ünnepélyes elismerést nyertek. A részletekre nézve az erdélyi kath. status kezében a történelmi jogfolytonosság erejével mindig biztossan fogja álláspontját megtartani és azt a netán felmerülhető differenciák ellenében nem csak bebizonyítani, hanem meg is védeni kellő tiszteletben akarjuk és fogjuk, valamint ő császári és apostoli király felségének legfőbb kegyuri, ugyszintén a magyar királyi államkormányának középiskolákra vonatkozó törvényes jogait tartani, és midőn a törvény keretén belül középiskoláink rendezéséhez, azok anyagi és szellem. érdekeinek fejlesztéséhez és biztossághoz fogunk, tesszük és teendjük ezt mindig azon, szem elől soha el nem vehetők czéltől, hogy erdélyi kath. középiskoláink valamint eddig egy ezután is — és pedig lehetőleg folyton előrehaladó mértékben — a katolikus hitélet fejlesztői, a valódi tudomány terjesztői és a magyar állam és nemzet érdekeinek előmozdítói lehessenek.

Még egyszer és szíven mélyből üdvözölöm a kath. status-gyűlésnek minden egyes tagját és tanácskozásainkra a mindenhajó ur istennek termékenységét adó legszentebb kegyelmét és áldását lekérvén, az 1883-ki statusgyűlést ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

Miután a megjelent tagok verificatiója bevégzetetett Gaál Domokos előadó azon okból, mivel Gy.-Szentmiklós egyházközsége világi helyett egyházit választott, határozathozatalra hívta fel a statusgyűlést. Az e felett megindult vitában egy épen nem helyeselhető esemény szövődött be, mely a kedélyeket nem kevésbé ingerelte fel. Ugron Gábor orsz. képviselő ugyanis a verificatio ellen levén, dr. Tódor József theol. tanár Ugron ellen felszólt, indítványozva, hogy ő, a kath. kérvények országgyűlési tárgyalása alkalmával tanusított katolikus ellenes viselkedését folytán, mint a ki benső érzületében és nyilatkozataiban szakított a katolicizmussal, az erdélyi katolikus statusgyűlés sorából kizárassék. A mennyire nem pártolhattuk ez indítványt, melynek gyakorlati alkalmazása ugyancsak két élő fegyver lett volna világra, mint egyházi egyaránt, — annyira sajnáljuk, hogy Ugron e megtámadás feletti indulatában tulhevesen támadta meg az indítványozót, holott nyugodtabban fogva fel a dolgot, több hatással és helyesebben védhette volna meg álláspontját, annál is inkább, mivel az indítvány felett a gyűlés napirendre tért. — Az igazgató tanács jelentése nyomtatásban ki lévén osztva, ennek megvizsgálására 3 bizottság küldetett ki, ugymint:

I. Barcs Ferencz, Beke Antal, dr. Éltes Károly, Buzás Mihály, b. Apor Károly, Simai Lukács, Cseh Lajos, Madár Imre, Török Bertalan, dr. Mohay Sándor, Ugron Gábor.

II. Bálint Károly, Ninger Ignác, Pótsa József, Éltes Elek, Gál János, Szigethy István, gr. Bethlen Márk.

III. Möller Ede, Fábrián Sándor, Veszely Károly, Imecs F. Jákó, Geező János, Gál Domokos, dr. Török Albert, dr. Szamosi János, dr. Csiki V., Pál Gyula, Árvéd Jákó.

Az igazgató tanácsból kisorsoltak helyeinek betöltésére végett a választás délutánra tüzetet ki s e végből egy szavazatszedő bizottság küldetett ki.

Délben püspök ő nmltga nagy ebédet adott, melyen ő nmltga emelt először poharat pápa ő szentségeért és felséges királyunkért; b. Jósika Lajos világi elnök pedig püspök ő nmltgaért.

Ebéd után a választás ejtetett meg: megválasztott: Kardos Ignác, Kovács Ferencz, Bálint Károly, Mikó Bálint, Fialy Henrik, Züllich István, Cseh Lajos és Tamási Sándor.

TÁRCZA.

** kisasszonynak.

A hánszor csak látok virágot letörve,
Lelkem gondolatja tehozzád száll mindig;
S szívem meg-megtépi a fájdalom ölyve,
Hogy szemeid már csak gyöngé fényük hintik.

Sötét, kínos éjjel fényes napot láttam,
Mely ragyogásával azt szétűzte, szórta:
Midőn megfürödtem forró sugarában,
Bánatos szívemnek öröme vált sorsa.

E nap nem is oly rég kis leány te voltál,
S ime! minő gyorsan elhalványult fényed! —
Képeletem előtt hő szerelmed ott áll,
Midőn tapasztalád: csalódás az élet.

Szeretni lángolon, mindig forrón, híven,
Olyan jól esik ez az érző kebelnek;
Úgy szeretjük hinni, szívünk legmélyiben
A remény és kétség harcra soh'se kelnek;

S lám mégis reményünk drága szívárványát
Borítja hirtelen váratlan jött felhő,
Majd reánk sötétben bánat veti szárnyát . . .
Midőn nem is sejtjük: a csalódás eljő.

Temploma volt szived a hű szerelemnek,
Abban volt emelve számára az oltár,
S im ott ennek most csak romjai pihennek . . .
Te is csak árnyéka vagy annak, ki voltál.

Mint a gyöngé bimbót fagyos szellő csókja,
Tudom, e csalódás inkább hervaszt téged,
De legyen szivednek megvigasztalója,
Hogy fájdalmad engem szint' oly mélyen éget . . .

Balázs József.

A tárlati bálon.

A kiállítás második napjára viradtunk. A legszebb őszi nap ragyogó, tiszta fénye, a város és kiállítás ünnepies színezete, a tömegekben hullámzó diszes közönség örömtől, édes sejtelmekkel vegyült reménytől színezett arca mutatja, hogy ma lesz a legérdekesebb, élményekben leggazdagabb nap: ma fog szemed elé tárulni a kiállítás legszebb része a tárlati bálon. A feszült várakozás szeretne az időnek szárnyakat kölcsönözni, hogy gyorsabban haladjon s bosszankodva képzeli, hogy a leghosszabb nap nem juniusban, hanem októberben van; a lázas sietség-gel ide-oda kapkodó rendező bizottság pedig rémülve tapasztalja, hogy a világ fundamentumának felvetése óta ez a legrövidebb nap. — Nő, de az egyfelől várva-várt, másfelől félve-félt pillanat mégis megérkezett.

Eüterpe, Polymnia, Kalliope, Thalia busásan kikapják szívet-lelket fölvidító osztályrészüket; Terpsichorén és Eraton volt a sor. — Nős, vidéki halandó, ha ott voltál s volt szemed a látásra, ép szived az érzésre, a tárlat legszebb terményeinek látásával táplálhatád szomjtól tikkadt tekinteted, lángoló szívedet.

Hol is kezdjem? Talán az átvonulást írjam le, a mint a földi üdv hadsereg a két városzat összekötő veszélyes ajtó szorulatlan jobb sorsra érdemes küzdelemmel az átmenetet kierőszakolta. Ezt nehezen tehetem, mert ez időre legfennebb megmerényletezett tyukszemek tiltakozó sziszzenéseiről szólhatnak, ez pedig semmi rokonságban sem áll a költőiséggel. Vessük rá a feledés gyógyító fátyolát.

Az új városzat diszes csarnokában vagyunk. Hadd szóljak hát az itt látottakról és tapasztaltakról. Kezdeném azon, hogy széttétekintek, de fájdalom! lehetetlen, a harmadik szomszédomig is alig láthatok; — a közönség oly sűrű, oly tömört; elegans hölgyek, kikent-fent gavallérok oly édes közelségben vegyülnek, hogy a látáshatárának fogalma teljesen elveszti jelentőségét.

Soha közönség még annyira együtt nem érzett, mint ez alkalommal. Ha valaki egy oldaldefést kap, az mint villanyáram fut végig az egészen; a legcsekélyebb mozdulatot a terem tulsó oldalán álló is megérzi. Ha egy ga-

vallér egy akaratlan lábtaposásért visszauorgva bocsánatot kér, bizonyosra veheti, hogy hátraugrása következtében még legalább száz bocsánatkérést incsenirozott. Hja! az együttérzésnek is megvannak a maga árnyoldalai. Amde fényoldalai sem hiányoznak. Hány meg hány lángoló kebel áldja a sorsot e sűrű fátyolért, melynek leple alatt a mamák éber tekintetétől nem kell tartania? Hány meg hány agglégény taplósziwe kap tüzet egy-egy ruganyos aczélettermet érintésétől? S ki tudja hány boldog házaspár keres a zavarosban pillanatnyi változatosságot? . . . Hiába! „mindig így volt e világi élet, egyszer ázott, máskor lánggal égett.”

Beállott a legválságosabb pillanat. A disztömeg elhatározó mozdulatot tesz: nyilván valami vakmerő vállalaton jártatja az esztét. A felharsanó zene tánczra bivogat. Tehát megkezdődik a táncz. — Na „bocsánat“-ok, „pardonok”, most lesz nagy aratások.

— Bocsánat kisasszony, nem akartam.

— Hiszen nem is az én lábam taposta meg.

— Hát kiét?

Kisül, hogy leányát kereső mama volt az áldozat. „Pághrrrdunon!” — kiáltja egy thalmi uracs s midőn visszanéz, látja, hogy egy szerencsétlen kis ölebet taposott el.

„Jaj a köntösöm! Jaj a tyu . . . szszsz! kérem vigyen a helyemre.” Alig érnek helyre, a rezgő terem könnyezve zudítja nyakokba vakolatát.

Egy mama odamegy leányához, hogy köntösdiszén valamit igazítson, észre sem veszi, hogy az ár leányát elsodorta s helyébe egy tisztes matrona került, kit a mama tovább igazít, míg a különös tévedés felfedezése hahotára nem fakasztja mindkettőt.

Odább egy korával daczó agglégény vesződik podágrás lábával s egy perge-fürge kis leánnyal: fordul kettőt-hármat — kijön a tactusból. Alig kapja meg a tactust, ismét kiverik belőle. Végre reményvesztve lemond a további kísérletről, hazavezeti tánczosnóját: „nagyon sajnálom kisasszony (valaki nagyot lök podágrás lábán) a . . . a lábam! hogy a men . . . azaz hogy bocsánat!” mondja a mamának tőle telhető hajlongások között, a mig egy

— Második nap, okt. 10. —

10 óra után vette kezdetét az ülés, addig a tegnap kiküldött bizottságok ülészetek. — Elnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv felolvasására hívja fel a jegyzőt. Veszely Károly plébános felolvassa a jegyzőkönyvet.

Első megjegyzést Künle József tette, mondván, hogy a tegnap Ugron G. és dr. Tódor J. tagok között történt incidens nincsen hiven visszaadva a jegyzőkönyvben, annak pedig benn kell lennie, kéri tehát kiigazítását.

Dr. Tódor Józsefnek nincs kifogása, ha indítványa szövegeztetve belevetetik a jegyzőkönyvbe. B. Jósika Lajos ellenben nem látja szükségesnek, miután a gyűlés napirendre tért felette. Hasonló értelemben szól Gál Domokos is. — mig dr. Török Albert beigtatását kívánja.

Ugron Gábor határozottan kívánja, hogy hiven belevetessék a jegyzőkönyvbe, mert — ugymond — ha inscenirozták a támadást, legyen is meg annak a nyoma minden időre. De azt veszi észre, hogy megbánták az insultálást.

B. Jósika ismétli előbbi véleményét, de Ugron kívánságára belenyugszik, hogy beigtassák.

Végre püspök ur enuncialja, hogy a tegnapi ülésen tett indítványra ő Ugron excommunicatiója helyett azt jelentette ki, a statusgyűlés ohajta az, hogy tagjai ismerjék kötelességüknek, bárhol vannak is, inkább a status érdekei mellett küzdeni, mint ellene.

Ugron ebbe belenyugszik.

A napirend során György István választási elnök tesz jelentést a tegnapi választásról, melyek folytán a statusgyűlés a nyolcz igazgató tanácsi tag megválasztását helyben hagyja.

Ezután az ig. tanács jeletésének átvizsgálására kiküldött bizottságok jelentései következtek.

Dr. Mohay Sándor bizottsági jegyző felolvasta a jelentést. Mindjárt az első pont felett igen hosszadalmas vita keletkezett. A bizottság ugyanis az ig. tanács jelentésének első pontját tudásvételre ajánlja.

Ugron Gábor nem fogadhatja el s nem veheti tudásul, mert már 1879-ben épen ő indítványozta, hogy a kültagok közül azoknak nevei, kik rendszeren részt szoktak venni a gyűléseken, kitüntetve legyen, mert ellenkező esetben úgy vagyunk vele, hogy évről-évre kisorsoljuk a tagokat s aztán ismét bevalasztjuk a tanácsban maradván, ezután is csak akkor meunek ülésre, mikor stipendiumot kell kiosztani.

Ugron felszólalása sokoldalú helyesléssel találkozott, kivált a gyűlésnek világi tagjai közt. De ismét hosszas és meddő vitát keltett.

Részt vettek a vitában dr. Farkas Lajos pártolva Ugron indítványát, sőt emlékezteti a gyűlést, hogy 1878- vagy 79-ben ő maga tett hasonló indítványt, a mit elfogadtak, de nem teljesítették azóta soha. Az ig. tanács tagjai nemcsak morális, de anyagi felelősséggel tartoznak, mert nagy vagyon felett kell disponálni.

rohanó táncospár a sikoltó mama keblére borítja; ott sincs szegénynek nyugta; előzékeny kezek gyorsan helyre állítják az illő distanciát. Szegényében elnyelte . . . nem a föld, hanem az étterem, hol egy jóakaró barátja vigasztalólag mondja: „Jobb már nekünk az üvegek mellett, mint a lányok körül legyekedni.“ „De ba . . . barátom, semmi vigasztalás! annyi az egész, hogy ma egy kis pechem volt, rendes körülmények között nem jövök ki a tacsusból.“

A zene elhallgat. A ki teheti, belevegyül a körsétába. A beszéd tárgya a tárlat és előadás s még valami. Ott egy pallérozott gavallér tárja fel chabonszerű bókjait. Rég nyerhetett velök dicsőítő oklevelet a hölgyek mosolygó szemében; most egy-egy nehezen titkolható ásitást nyer feleletül, mit ő sohajtásra magyaráz. „Ó nássám! ha ez a sohajtás engem illetne!“ „Önt illeti“, szól a rövid válasz. „Áh mennyire boldog vágyok.“ „Nagyon fáj a fejem“ mond a hölgy. „Áá leh . . . de kérem . . . ho — ugyan hiszen . . . egyébbívvant ez uvvi do . . . nekém is fáj olykor migr . . . ne vegye rrossz neven! . . . Má nagyon szép idő van!“ —

Odább egy fatusi gazda mulattatja hölgyeit mint a marháit. pityókái jeles tulajdonságainak felsorolásával.

— Ma a marhakiállítás az én teheneimnek volt legszebb termete.

— Csudálatos! Ön nevelte?

— Én bizon kis koruktól fogva.

— Á . . . azok salontehenek — szól belé egy élcezes uracs.

— Biz' ugy az uracs-kám, szalonnájok van a kövér-ségtől; olyan szép fejük van, hogy egy ur vagy kisaszszony sem szégyelhetné meg magát velök.

Itt egy gyászba öltözött hölgy vigasztaltatja magát vigasztalhatatlan fájdalomában; hiszen már oly régóta fáj a szíve a — táncz után. Egyik öreg rokona elég kiméletlen, goromba volt meghalni s őt ily elviselhetetlen gyászba borítani. — Öreg urak, ör . . . pardon! előhaladottabb kuru matrónák! halálotokat mindaddig halasszatok, a mig fiatal leány rokonotok van! Ne keserítsétek az ártatlan

Ugron Gábor előkeresve a jegyzőkönyveket, felolvassa 1879-ben tett saját indítványát, melyet ugyancsak e tárgyban akkor tett.

Püspök ur, Beke Antal és Pótsa főispán felszólalásai után az határozatot, hogy évenként a statusgyűlésben élőszóval jelentessék be a tanácskozásban rendszeren részt vett tagok névsora, s hogy ki hányszor jelent meg.

E vita alatt szintén történt egy kis kellemetlen incidens. Pótsa főispán az ig. tanács kültagjai ellen felhozott vádak folytan alkalmat vélt látni, hogy leköszönjön a tagságról, miután nem mindig jelenhetett meg a tanácskozásokban.

Következett a bizottsági jelentés folytatása.

A nagymási uradalom keltett nagy vitát. A bizottsági jelentés maga felette rosszalta a kezelést, a számadásokat s egyáltalában az egész rendszert.

Ugron Gábor erre hosszasan szakértelemmel fejtegette a hibás és rossz kezelést s számokkal mutatta ki a felesleges és tetemes kiadásokat, s a nagy többség helyeslése között indítványozta, hogy a jelenleg nagymási kezelő gondnok stb., szóval a gazdasági összes személyzet azonnal mozdíttassék el állásából s a jószágot a status adja ki haszonbérbe. — Minthogy pedig a status igazgató tanácsa évről-évre azt hangoztatja, hogy kiadni nem lehet, ennél fogva eldöndessék ki 3 tagu bizottság, mely a haszonbérbe adást elősegítse, illetve ruháztassék fel tejjátalommal, hogy azt kereszttől vigye. — Simay Lukács, Pótsa József, Gál János, Gező János, Groisz Gusztáv és Biasini Domokos hasonló értelemben szólnak pártolva és magukévá tévén Ugron indítványát.

B. Jósika Lajos nem kívánja elsietve intézni el az ügyet. Dr. Éltes védelmére kel az ig. tanácsnak s az almási uradalom eddigi kezelésének

Végre dr. Farkas emel szót és dönti el a több mint egy óráig tartó vitát.

A vádlottnak — ugymond — három módja van a védelmére. Tagadás, bizonyítás és beismerés. Tagadás nem történt, bizonyítva a rossz kezelés volt, kétségbe sem jöhet, — ő tehát mint becsületes ember nem habozik beismerni, hogy a kezelés rossz, — utal a tanács jegyzőkönyveire, hol mindig ott áll a tetemesebb pénzkidások kérdésénél a különvélemény, melyet a minoritás ugyan, de nem kicsinyelhető minoritás jelentett be, de mindig leszavaztattak. Ne gondolja tehát senki, hogy a tanácsban egyhangulag hoztak a határozatok. Végül ismételtel kijelenti, hogy az ig. tanács mint olyan, a zöld asztaltól a nagymási uradalomig kezelni teljesen képtelen. Elfogadja Ugron indítványát.

Dr. Groisz Gusztáv még kibővíti azzal, hogy az eddigi visszaélések kipuhatására külön álló bizottság küldését kéri, kik alaposan megvizsgálva az ügyet, tegyenek jelentést. Az eddigi gondnokot és személyzetet mozdítsák el, — egyuttal felelőssé tévén őt a károkért.

Hozzá szólnak még Züllich István, Pál János, Gező János, Török Bertalan, mindnyájan pártolva az indítványt.

A vita végén szavazásra bocsátva a kérdést, a nagy

sziveket éltök tavaszának pirkadozó hajnalán. Hiába fekete a „fekete mályva“, azért mégis csak szeret virágozni.

Ott egy régibb fiatal házias busul vigasztalhatatlanul kedves fiatal felesége miatt; szíve majd megreped fájdalomában, hogy oly sokat kell most vele társalognia, mikor más fiatal asszonyokkal is beszélhetne, kik más fiatal emberekkel most jobban találják magokat, mint vele. Elkeseredett szíve nem ismer más igazságot, mint hogy: nincs a világon nagyobb tortura, mint az, ha valakinok egy bálban sokat kell feleségével foglalkoznia. — Ott áll mellette ellentéte, ki a magáé mellett egyszerre négy asszonynyal is örömet elmulat, mind Winkleried Arnold, ki a várokozó ellenségek lándzsáit összefogta, hogy egyszerre szurják át kebelét. Ezek a szaggatott keblű fiatal háziasok tele keserű elszántsággal.

Ismét táncz. Ezuttal csárdás. Láthatsz ifjakat tele tüzzel, hévvel, kebelbeszítő magas kedvvel. Lábnak pereg, mint a fergeg, szemük lángol, mint a tüzgolyó, még a hajuk is villanyzikrákat szór s ha a két fej véletlenül összeér, csaknem lángot vet s égni látszik, mint két égő csipkebokor.

Ezek az igaz hívó modern csárdás tánczosok mindkét nemből. Azt hinnéd, hogy elevenen szállnak a proféta mennyei paradicsomába.

X bácsi is felkerekedett kedves oldalbordájával. Múltóságos lassu magyar tempóban tipeg s megvetően nevezi a mai fiatalság tánczát pojáczficzánkolásnak; olykor megegyezírázza s örömköny csordul végig a két tisztes arcon a régi szép napok, az eltűnt ifjúkor drága emlékein. Aztán egyszer karon csipi életpárját: „Jer öregem, hagyjuk el, övék a világ.“

Vessünk egy pillantást a melléktermekbe. Egyik az agglegények — világ megvetést negélyező hölgyek asyluma, kiknek szíve, phantaziája a rég eltelt aranpiezi szép rapok emlékével kerdőzik (bocsánat e gazdasági kifejezésért); szemük szerelmesen pislogat, nem egymásra, hanem az álom kaczer nemtőjének biztató szemébe. Csak álmodjatok szebb időkről, jobb világról; nem ugy van most, mint volt régen . . .

többség elfogadja a külön önálló bizottság küldését, a személyzet elbocsátását báró Jósika Lajos ajánlatára azon hozzáadással, hogy a bizottság által belátása szerint köntendő bérleti szerződés csak akkor bírjon jogerővel, ha püspök ur a statusgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében azt helyeselni fogja.

Gál János cur. bíró hozzátéetni kívánja a határozathoz, hogy a jelenlegi kezelési rendszer azonnal szüntessék meg. A gyűlés ezt is elfogadja.

A bizottsági jelentés többi tétélei elrogradatnak.

Jegyenye fűrdőre nézve, az idénre még a költségvetésbe reparatiók czimén felvett összeget megsavazta, de utasítja az ig. tanácsot, hogy az almási uradalom példájára tegyen meg minden intézkedést arra, hogy mielőtt haszonbérbe adassék — s ha ezt maga nem teheti meg, küldjön ki egy önálló bizottságot, mely azt megkísértesse.

A jövő évi költségvetés előirányzata szintén a bizottsági jelentés ajánlatára en bloc elfogadattott.

Ezzel a délelőtti ülés véget ért.

(Vége következik.)

Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlése.

— Harmadik nap, okt. 15. —

A gyűlés 9 óra után nyílt meg; szép számu közönség gyűlt össze. A bíráló bizottságok között az ekeversenyre kiküldött tette meg először jelentését. Ezüst érmet nyertek Tarnóczy Schlich-Krumpach-féle 3-as ekével, Simoufy Kolozsvárról 1-es ekével; Bronzérmet Rieger ekéi nyertek. — A gazdaságokat vizsgáló szemle-bizottságok közül Szentgyörgyi, Zeyk József gombási birtokáról ékes leírást adott. Baresay K., br. Bánffy Jenő karácsonfalvi jószágát, Blaskó a czelnai és sárdi szőlőgazdaságot, Zonda a br. Kemény I. féle esombordi jószágot írta le. Egy valóban érdekes felolvasás következett ezután; Vörös Sándor kolozsmonostori gazd. akad. igazgató olvasta fel kitünő stílyel szerkesztett értekezését a felől, hogy „M i n ő e s z k ö z ö k é s g é p e k s z e r e p e l j e n e k e g y e r d é l y r é s z i k ö z é p b i r t o k o n ?“

A gyűlés tagjai többször zajos helyesléssel szaki-tották félbe a felolvasást, — s midőn be lett fejezve, — sürün gratuláltak a kitünő szerzőnek. A beadási indítványok közül megemlíthetjük Deák Lajos indítványát, miszerint jövőre ne egy, hanem 3 borbíráló bizottság küldessék ki, az asztali, a faj és vörös borok bírlására. Ordódy Lajosnak a Romániából való marhabehozatali tilalom fenntartása iránti indítványa is helyesléssel fogadattott. A jövő évi gyűlésre Deés város hívtá meg a vándorgyűlést. Elfogadattott. A tárgysorozat be lévén fejezve, br. Jósika Samu elnök, ki az általános köztisztelőt valóban gyorsan kitudta vinni. — bucsu és bezáró beszédet mondván, melyben az elért sikerért az intéző bizottság vezetőinek és tagjainak meleg köszönetet mondott. Déli 1 órakor volt a jutalomdíj kiosztása s ugyanakkor a cseledé díjaknak kiadása is.

Az átellenes mellékterem ezuttal váróterem. Epedő fiatal hölgyek várják benne a konokul késő tánczosokat. Harmadszor harangoznak a négyesre, a vonat megindul s ők lemaradnak; pedig tapasztalt utasok, jegyet is sokszor váltottak s mégis . . . hm! aligha nem vonatvezetőjük, a mama miatt nem érvényesíthették jegyüket. Csak türelem! várt leány várat nyer. A mamáknak van eszük, csakhogy későn nyílik fel szemük, mikor már a gyümölcs anyyira elért, hogy a tárlaton nem számíthat jutalomra, elismerő oklevélre.

A közönség sorai ritkulni kezdenek. Epicur is megkívánja a maga áldozatát. A kik költőiséggel jól laktak, gastronomikus áhitattal sietnek oltárához, hogy odaadó hódolatukat bemutassák.

Most már széttekinthetünk, ha akarunk. A fátýol lelebbent. Először is a parthie hajhászok sportjában gyönyörködhetünk. Itt is, ott is egy-egy körültekintő háziasulandó csoport tűnik szemünkbe, a mint szakértőleg bíralja a tárlat tárgyait, mind megannyi bíraló bizottság. „Ez elég ügyes, jó házi leány volna, de nincs hozomány; az nem szép, nem is valami jó gazdasszonynak való, de van mit aprítani a tejbe; amannak volna külső műveltsége, de ez nem elég az üdvösségre; a másíknak igen nagyok az igényei; omez hiu fény után kapkod“ — s így tovább. Egyik sem nekik való, még várnak. Aztán szétoszlának, ki jobbra, ki balra; mindenik ahöz csatlakozik, a kiben legtöbb hibát talált. Ugy látszik, kiki a maga választottjától akarta a másikat elriasztani.

A lányoknak e téren hálásabb szerep jutott. Ők vadászmeisterekkel, a mamákkal végeztek ezt a sportot, mely a ma divó összes sportnemek között a legeredménytelenebb. Rendszeren igen nagy vadra emelik kisebb vadakra töltött fegyverüket s így az sértetlenül iramlík tova a lővés után.

— Az a fiatal ember nekem nagyon tetszik, — mondja egy nagyralátó mama szomszédjának — előkelő családból való.

— Derék ifju, — mondja ez — még alig negyvenöt éves.

2 órakor diszebed volt a „Nemzeti szalloda“ nagy termében. Br. Jósika rövid felköszöntőt mondott a Szegeden idéző felséges királyunkért s az egész felséges uralkodó házért. A köszöntők árja indult meg ezután, melyeket leírni sok tér kellene. Az ebéd végeztével br. Jósika bucsuzott el, s a vendégek legnagyobb részével mind elutazott.

A kiállítás 16-án este zárattott be.

18-án a visszamaradott tárgyak nagy concurrentia mellett eladattak.

Birálati jegyzőkönyvek.

Jegyzőkönyv

az erdélyi gazdák VI. vándorgyűlésével kapcsolatban 1883. október 13—15. napjain Nagy-Enyeden rendezett kiállítás háziipari osztályának bírálására kiküldött bizottság üléséről.

Pótsa József elnökle alatt Gamauf Vilmos, Bihari István, Váró Ferencz mint előadó bizottsági tagok, Krismanits Vilmosné, Vajna Janka mint megbízott női szakértők, a háziipari kiállítás alosztályait beható bírálat tárgyává tévén

A) általános észrevételeknek „Jelentés“ alakjában való foglalásával Váró Ferencz előadót biztáta meg.

B) a díjazásokat és kitüntetésekkel illetőleg a bizottság a következő megállapodásra jut:

1. A szövőipartermékek kiállítói közül egy-egy 20 frankos arany díjjal tünteti ki: Kis Efraimné Enyed, öz. Téglás Istváné Csombord, öz. Benedek Jánosné Enyed.

Egy-egy ezüst díjjal: Munteanu Parascivát Limba, Dézsi Annát Csombord, Groza Nirionné Enyed.

„Dicsérő oklevéllel“: Rád Anikót Enyed, Belgyán Anikót Enyed, Andrei Lajosné Táté, Atzél Juonné Enyed, öz. Benedek Sándorné Enyed, öz. Lengyel Gáborné Enyed, Vén Ferenczné Enyed; hasonló „dicsérő oklevéllel“: Hene Albert nagyenyedi kereskedőt a házi szövőipar termékek terjesztéséért.

2. Női kézimunkák pontosságáért és izletességéért egy-egy 20 frankos arany díjjal tünteti ki: Veress Marit Enyed, Losteiner Emmát Enyed, öz. Barabás Lajosné Enyed; csoportos kiállítására való tekintettel Csiki Antalné Enyed.

„Dicsérő oklevéllel“: Szász Józsefné Enyed, d. Nagy Albertné Enyed, Adler Sándorné Jászberény, Czirner Józsefné Enyed, Luka Ilonát Maros-Ujvár, Dékány Margitot Borbánd, Krismanits Vilmosné Enyed, Szilágyi Etelkát M.-Ujvár, Winkler Izabellát Enyed, Király Miklósné Enyed, Török Bertalanné Enyed; pipere munkáért öz. Link Simonné Enyed.

Dicsérő oklevélet nyert még a nagy-enyedi polgári leányiskola is a kiállított női munkák csinos és izletes voltáért, megjegyezve, hogy a bemutatott munkakönyv a kézi varrásról a gépvarrárról való átmenetet illetőleg némi-

— Elegáns életkor, — szól amaz — egy ilyennek örömet adnám leányomat; hogy állanak vagyoni ügyei?

— Van valami 20000 forint adóssága.

— Ah! a könnyelmű! pedig megesküdtem volna, hogy maga az ártatlanság.

— Egyetlen hibája, hogy izmai villanyos energiától feszülnek.

— Hisz az nem hiba.

— Nem biz az, hanem cura; minden nap villanyoztatja magát.

— Talán természetűdös?

— A bizon; husz évig tanulmányozta a felesége természetét, míg végre a guta ütötte meg s így ő a természetvizsgálás áldozata.

— Hát nős?! ah, a semmirekellő, hiszen leányomnak mint házassaló mutatta be magát.

— Az a rögeszméje, hogy addig próbál, a míg jobbra talál, mint boldogult felesége volt.

— Tehát megboldogult, hála ist... azaz hogy jobb neki így.

Itt a társalgás fonala elszakad; a halál sötét gondolata más irányba terelte a mamák figyelmét. Kiki drága kedves férjére gondol, kik a megboldogulástól még nagyon távol állanak! (A boldogságtól talán még távolabb).

Ha tovább hordozod tekinteted, az egész „legjobb korában levő“ női közönséget úgy képzelheted, mint megannyi apróbb bíráló bizottságra osztott nagygyűlést, melynek jegyzőkönyveiből megtanulhatod mindazt, a mi sovár szemeid előtt rejte maradt.

Bizonyára „elismerő oklevél“ kerül ki belőle legkevésbé. Annál nagyobb tért foglal el az előírnyatba vett eljegyzések, kilátásba helyezett házasságok csalfa kronikái. Bizonyosan te is benne vagy, ki e karczolatot irtad. Isten neki, nem először s talán nem is utolszor! Lehet, hogy mikor ismét Enyeden lesz a tárlat, akkor a te feleséged is irigyelni fogja a megboldogult férjeiket sirató özvegyek keserű-édes sorsát.

Spectátor.

kép hiányosnak mutatkozik, bár magában a munka-collectioiban e hézag nincs meg; kívánatos volna még, hogy a szabászati mintakönyvben a méretek is föl legyenek jegyezve.

A felvinczi állami elemi leányiskolának gyűjteményes kiállításáért azon megjegyzéssel adatik ki a dicsérő oklevél, hogy a foglalkoztatás színvonala, az elemi isk. fokhoz képest igen magasra van csigázva, másfelől, hogy kivált a színek összeállításában a tanusított izlés még kívánni valót hagy fenn.

3. Műfaragászati munkákért az egyetlen kiállító, Olasz József néptanító (Asszonynepe) „dicsérő oklevélet“ nyert.

A nagy-enyedi polgári leányiskola rajzkiállítására a sikernek „dicsérő oklevéllel“ való általános elismerése mellett a rajzminta gyűjtemény egyoldalúságára valónak találtatott. Ohajtandó volna a gyűjteménynek leányiskolai célokhoz mért kiegészítése, teljesebbé tétele.

4. Táplálkozási iparcikkéért 1 drb 20 frankos aranyat nyert csikszeredai gazdasági felső népiskola, sajtókészítményeivel.

„Dicsérő oklevélet“: dr. Nagy Albertné Enyed befőttes és kalácsesal, Zeyk Gáborné Diód, befőttes és eczettel, Papp Gyuláné Enyed, befőttes, mustár, kenyér és kalácsesal, dr. Magyar Károlyné Enyed, befőttesekkel, öz. br. Kemény Istráné Csombord, befőttes és vajjal, dr. Haller Károlyné Kolozsvár befőttes gyümölcsesal, Sáska Sándorné Enyed befőttes, gr. Busseul Henrikné Háporton sajtával, Balázi Lajos Kuszon-Impér kászu-turóval, Kun József Enyed kalácsesal, Bodola Imréné Enyed kenyérral, Márton Ferencz D.-Szt.-Márton fenyővizzel, Papp Gyula Enyed szilvapálinkával, Szász József Enyed törkölypálinkával, Zeyk Gábor Diód törkölypálinkával és eczettel, Barsai Gábor A.-Csóra eczettel.

5. Br. Kemény Lászlóné A.-Gáld házi szappanát a bizottság „dicsérő oklevéllel“ tünteti ki.

6. A marosújvári kir. sóbánya igazgatóságának a kiállítást díszítő sófaragványok beküldéséért jegyzőkönyvi köszönetet mond a bizottság.

7. A háziipar tárlat gazdagabbá s változatosabbá tételéért „dicsérő oklevél“ adatik ki: Pásztohi Eliznek Enyed, Farkas Andrásnének Benedek, Póka Kálmáné Enyed, Mester Polixénának Enyed, Molnár Olimpiának Tövis.

A jegyzőkönyv hitelesített, bezárattott, N.-Enyeden, 1883. okt. 14-én.

Pótsa József,

elnök.

Váró Ferencz,

b. előadó.

Jegyzőkönyv

az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlése által az ekeverseny rendezésére s az ekék bírálatára kiküldött bizottság működéséről.

A bizottság állott: Szalánczy Lőrincz elnökle alatt Zeyk József, Bede Károly, Sebesi Ádám, Ordódy Lajos, Tulogy Soma és Vörös Sándor tagokból többi eszközölte az erőmérésüket s a bizottság jegyzője s előadója.

A versenyre jelentkezett összesen 14 drb eke, és pedig 3 drb hármaseke, 3 drb váltó és 8 drb egyes eke, melyek tüzetes kísérlet alá vétetvén, bizottság következőképen ítélte:

1. A hármás ekékből csak egy eke állított ki s jelentkezett versenyre. — Versenyző felek hiányában ezen ekék közül tulajdonképeni verseny nem volt eszközölhető s így a bizottság csakis a kiállított 3 drb eke egymásközötti munkáját vette tekintetbe s ennek alapján az ezen csoportja az alsófehérmegegyi gazd. egylet által adott és megállapított díjakból az egyleti ezüst érmét a Tarnóczy Gusztáv által képviselt Schlick-Krupach-féle 1-es számú ekének ítélte oda.

Ugyanczón ekegnek 3-as számú ekéjét „dicsérő oklevéllel“ kívánta a bizottság méltatni, az egyes ekék testek állítható szerkezetéért, mi által az eke munkájának szabályozását s több irányu használatát látta a bizottság kivihetőnek.

Az ezen csoportra kitűzött 1 egyleti arany és 1 egyli bronzérem a gazdasági egylet rendelkezésére maradt.

2. A kétős ekékből kiállító és versenyző nem akadván, az ezen ekékre kitűzött 1 egyli arany, 1 egyli ezüst és 1 egyleti bronzérem szintén visszamaradnak.

3. A váltó ekékből három versenyző jelentkezvén, ezekből Rieger András ekéjének az egyleti bronzérmét ítélte oda a bizottság. Az egyleti ezüst érem kiadható nem lévén, visszamaradt.

4. Az egyes ekékből 8 drb. bocsáttatván bizottság elé, azok elbírálása után a díjak következőleg ítéltetett oda: Egyleti ezüstérem Simonfi István 4-es számú ekéjének adatott.

Egyleti bronzérem Rieger András ekéjének adatott

Dicsérő oklevéllel kívánta a bizottság kitüntetni még:

Török András 4-es számú ekéjét. Szentiványi Sándor makói ekéjét. Kiss Gyula és Rád Mihály ekéjét, két utóbbi iparost és kiállítót ez oklevél által a további helyes szerkesztés és cziszterü kivitelle buzditani ohajtván.

Az ezen csoportra kitűzött 1 egyleti aranyérmét bizottság kiadhatóknak nem találta s az a gazd. egylet rendelkezése alá visszazáll.

5. A törökbuza kapáló és töltőgető ekék bírálatára bizottság nem bocsátkozhatott, mert az ezen eszköz kipróbálásához s versenyéhez hiányzott az alapföltétel t. i. a művelésre alkalmas vetés, mi nélkül az eszközök működtetése illusorissá vállandott volna s így az ide kitűzött 1 egyleti ezüst és 2 egyleti bronzérem a gazdasági egylet rendelkezésére visszazállanak.

Kelt Nagy-Enyeden, 1883. október hó 14-én.

Szalánczy Lőrincz,

elnök

Vörös Sándor,

jegyző. és előadó.

VEGYES HIREK.

— A nagyenyedi honvédlaktanya újabb építési tervei es költségvetése elkészült. A tél folytán az építési előmunkálatok valószínűleg megkezdhetők.

— A szüret N.-Enyeden október hó 29-én kezdődik. A szüret kezdetéről, s a termés minőségéről tudósítást kérünk t. levelezőinktől és lapunk barátjaitól kellő tájékozás végett.

— A kiállítás látogatottsága. Az állat-, eszköz és géptárlatot napi jeggyel 354-en látogatták, a termés és házi ipartárlatot 1337-en, ezen kívül mindkét tárlatot a gyűlés tagjai igazolvánnyal többször megtekintették. Fájdalommal kell azonban megjegyezni, hogy a kiállítást sem a kézműiparosok, sem a földmives osztály nem látogatta tekintetbe jöhető számmal, pedig az utóbbi van hivatalva a tulajdonképeni házi ipar művelésére, s annak hiányában legalább félét minden esztendőből tétlenül töltvén, önmagának szegénységét, s az országnak szomorú pénzügyi helyzetét okozza: milliói karok sok száz millió napi tétlensége oka országunk szegénységének; a kézműiparos sem látja még be, hogy a kiállításoknak a célja tanulás, pedig kis gazdaságot kertművelést, kézműiparos család nótáit folytatnak, s a gyümölcsészeti es konyhakeresztési kiállításból legalább meggyőződhetnek volna arról, hogy sok van a világon, mit nem ismernek.

— A nagyenyedi gyümölcsészeti egylet f. hó 21-én es minden következő vasárnap délután 3 órakor a megyeház nagytermében izelő ülést fog tartani, míg a kiállításról egybeállított gyönyörű gyűjteményt áttanulmányozta, az érdeklődő tagok az izlelésekre tisztelettel meghivatnak. Elnöki megbízásból — dr. Winkler, titkár.

— Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésére tagsági igazolványt váltottak: Balla N., Bornemisza Gyula, Szörcei Benedekné, Zeyk József. Összesen 185-en, ugyanis 123 vidéki férfi, 3 vidéki nő és 59 enyedi férfi. Minden tagnak megfog küldetni a vándorgyűlésnek könyvalakban Gamauf Vilmos titkár ur által szerkesztendő jegyzőkönyve; azért, ha valakinek neve a „Közérdek“ jelen es mult két számában közölt névsorból tévedésből kimaradt volna, sziveskedjék tagsági igazolványával a névsorban bejegyzéséért alóírtatni vagy a kiállítási bizottságnál felszólalni. — Dr. Winkler Albert.

— Dr. Dózsa Miklós, kir. itélő táblai bíró, a m. vásárhelyi collegium köztisztviselőben es szocietében állott buzgó es erélyes gondnoka folyó hó 17-én, élete 42-ik évében, tüdőgyulladás következtében megszűnt élni.

— Csángó-székelveink folytonosan jöddégélnék Gyurgyevéből. Lapunk egyik szerkesztője a „Budapesti Hirlapban“ tett e tárgyban felszólalást, leírva, amit két tisztviselő társa jelenlétében jegyzőkre vett, öszszehasonlító részletesen a többi hazatérők beszédjeivel. A kormánybizottság vagy annak egy embere jónak látta ez elen ugy védekezni, hogy a letelepítettek egy részével aláíratott egy nyilatkozatot, melyben az első hazatérőt, kivel T. B. beszélt, t. i. László Imrét: szava nem vehető embernek deklarálta, holott ugy a L. Imre, mint vele jött társainak, és az utánna pár nap, sőt a több hét mulva jöttek beszéde tökéletesen megegyezett azon állapotokkal, melyeket magok a nyilatkozat írók ugyancsak élesen világítva a lapokban közzé tettek. Folyó hó 18-án szintén jött egy egész szekér hazatérő; beszédükkel csak a más mondottakat erősítették meg. Eljövételükkor a földek véglegesen kiosztva még nem voltak, amit pedig tavasszal kaptak, abból megélni nem lehet. „Voltam Galacztól felé a Dunáig, mondá, megvizsgáltam Gyurgyevó vidékét, de ott soha állandó telepítés nem lehetséges; a levegő, a rozsviz megöli a hegyes vidékhez, hegyi levegőhöz szokott embert, s a megmaradottakat a Duna fogja kiűzni, melynek gátot vetni a könnyű földből nem lehet.“

— Számla József főherczegnek. A honvédség főparancsnoka: József főherczeg, vidéki körutjában G-én is megfordult es az ottani vendéglőben egy napot s éjjelt töltött. — Mikor a számlára került a dolog, a vendéglős 480 frtot kért. A főherczeg az összeget nem a vendéglősnek, hanem a polgármesternek adta át azzal a kijelentéssel, hogy a számla egyes tételeit vizsgálja át es a fennmaradt összeget a város szegényei közt osztassa ki.

— Gyulafehérvár városában a születés a majori szőlőhegyekben folyó október hó 21-én, a nagy szőlő hegyekben 25-én veszik kezdetüket.

— A hét legfőbb eseményét Ő felségének Szegeden való időzése képezte. Ő felsége meglepéssel tekintette meg a hullámsírból kiemelkedett nagy szabású várost, melynek népe óriási lelkesültséggel és nagy fényvel fogadta és ünnepelte a „legelső magyar embert.“ Tisza miniszterelnökön és br. Orczy miniszteren kívül Haynald bibornok, Vanca és Román Miron érsekek, Lónhart püspök, a megyék, városok főispánjai, küldöttségei, főpapok, főtisztek stb. képezték a ragyogó kíséretet. Ő Felsége ott időzése alatt megtekintett minden közintézetet, részt vett a népiünnepen, a színházi díszelőadáson, a Somogyi könyvtár megnyitására, a fényes táncvizigalomban, s királyi asztalához nemcsak a főrangúak és méltóságok, hanem Szeged jómódú polgársága közül is többen megvoltak hivakik ünnepeitől. Ő felsége meg is kóstolta a számára készített halpaprikát, melynek végleges elfogyasztását a protekciós halászgazdák magoknak tartották fón.

— Halász ünnepély volt rendezve Szegeden Ő felsége tiszteletére. Nagy félkörben égett 12 kunyhó előtt a tűz, melynek füstje terjedt szerte szét. Oly zsufoaltság volt a téren, hogy a király alig haladhatott előre, mondván egy-egy polgár, vagy menyecske „Csak tessék kérem bátran előre.“ Ő felsége meg is kóstolta a számára készített halpaprikát, melynek végleges elfogyasztását a protekciós halászgazdák magoknak tartották fón.

— A „Függetlenség“ cz. napilap szerkesztőjének Verhovay Gyulának testvére Verhovay Lajos rutul visszalát a közönség bizalmával, midő a szegény csángók részére beküldött pénzeket más czélakra fordította. A kir. főügyész elfogatta s a vizsgálatot ez ügyben megindította. Verhovay Gyula a hiányzó összeg nagy részét megküldötte Somsich Pálnak.

— Nagy tolvajbanda került kézre. Ajton községében ütött tanyát a jó madarakból álló kompanyia, mely 11 tagot számlál, s kik már évek óta folytatják menteségüket. A kolozvári kir. törvényszék egy és hat hónap között mérte ki rájuk a megérdemelt büntetést.

— Apróságok Szegedről. Egy halászgazda felköszöntötte a királyt, mint a legelső halászt. mire Ő felsége a következő kérdést merde koczkaztatni: — Hol fogják a halat? — A vizből, Felséges ur; — volt a mokány válasza. — Azt tudtam, mondá mosolyogva a király. Mikor aztán a király tovább ment, a vén halász könyezve nézett utána, és fejét megesóválva mondá: „Biz isten, ha tudtam volna, hogy tudja, hol fogják a halat, nem mondtam volna meg neki, de hát tudhattam is én, hogy...“ És oly szomorúan nézett a királyi fogat után, mint aki rozsz fát tett a türe. — Sebaj! — mondta végre — talán majd a király elfelejti és megbocsátja. — Egy öreg asszony hosszú lére eresztve panaszkolt el Ő felségének, hogy a tehene, a mely tegnapelőtt elveszett, ma megkerült, sőt reggel — uram fia, tekintetes király ur — meg is bornyuzott, de hát mit használ, ha az egészségem olyan rozsz lábón van; beteg vagyok, a lábom is fáj. Nem vihetem be Szegedre eladni a tejet, pedig itt alig adnak érte valamit. Öregszem, sajnos, tekintetes, folséges ur. — „Hja, ezen már én sem segíthetek!“ — mondá mosolyogva a király, s egyet sodorintott bajuszán.

— Megérkezett a legújabb magyar könyv és kapható Wokál János könyvtárusnál Nagy-Enyeden. Jakab Ödön „Székely históriák.“ Ára 1 frt.

— Wokál János könyvnyomdájában egy kellő képzettséggel bíró, szorgalmas fiatal mint gyatornok felvétetik.

Szerkesztőségi üzenet.

B. Kolozsvárt. Boesánatot kérünk M. urtól az érdekes nemes levél közlésének halasztása miatt. Lapunk szük t-re nem engedte ezt, de legközelebb magyar szövegben fogjuk közre adni.
S. Szeged. Kérünk szegedi „apró históriákat.“
Istvánfy Budapest. Közölje lakása ezimét sietőleg.
Nagy Zsigmond Utrecht. Levelét kaptuk Közölni fogjuk. Folytassa. Üdvözlét!

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:
Dr. MAGYARI KÁROLY.
TÖRÖK BERTALAN. SZILÁGYI FARKAS.
KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Eladó

80 hektoliter **asztali bor**, hektója 15 frt. M.-Igenben (Köblös M. pinczejében). — 22 hektoliter **risling**, hektója 26 frt. Nagy-Enyeden; mind 1882. évi, háromszor lehuza. — Ára készpénzben vagy biztos fedezetű váltóval teendő le TÖRÖK BERTALAN tulajdonosnál NAGY-ENYEDEN. 1-2

1366. számhoz
1883.

Arlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium 1883 évi október hó 2-án 27.820. szám alatt kelt rendeletével a Gyula-Fehérvár-abrúdbányai törvényhatósági postaut „Nagy-hegyi“ szakaszán uttest biztosítási munkákat és 2 köhid újból építését 4139 forint 72 kr összeg erejét engedélyezvén: ezen munkákat foganatosításának biztosítása czéljából f. évi október hó 23-án délelőtt 10 órakor kezdődőleg az alsófehérmegyei kir. építészeti hivatal irodájában, a megye alispánjának vezetése mellett szó- és írásbeli ajánlati versenytárgyalás tartatik.

A tervek, költségvetés és építési feltételek alóli hivatálnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők és ugyanott átvehetők a írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók. — miszerint a fenn kitett napon és órában 125 forintnyi készpénz vagy ennek megfelelő óvadékképes értékpapírból álló bánatpénzzel ellátva a királyi építészeti hivatal irodájában jelenjenek meg; vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlataikat az 5%-nyi bánatpénznek melléklésével nevezett hivatalhoz a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig annyival inkább adják be, — mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Nagy-Enyed, 1883. október hó 16-én.

Alsó-fehérmegyei m. kir. építészeti hivatal.

1-2

BROGLE JÓZSEF
gép- és rostalemez gyára
BUDAPEST, gyár: külső vázei út, raktár: vázei-körút 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításra kitüntetett

Trieurjeit
váltható szitákkal.

Gabonatisztító rostákat
és
Tengeri-morzsolókat.

Járgány cséplő-gépeket.
Továbbá e téren legújabbat

Schmid H. szabadalmazott nemzeti rostáját,
1882. aug. 3-án 17567 sz. a. szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4 láb 4. hüv. magas és 2 láb 4 hüvelyk széles, súlya 50 kiló, ára 55 frt.

Raktár és ügynökség Nagy-Enyeden: **UNGERPEK MIKLÓS** vaskereskedésében.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

GUTJAHR és MÜLLER
BUDAPESTEN.
Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
a Margit-hid közelében

a ajánlják szolid szerkezetű s javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdasági számára:
Járgány-cséplőgépek.
Szelelő rosták.
Kukorica morzsolók.
Szeeskavagók.

Különlegességek malmok számára:
Duplamalmok.
Malom trieurhenger.
Gabona osztályozó-hengerek.
Koptató gépek.
Dara választó gépek.
Tararok.
Detacherok.

Malom alkatrészek
Transmissiók.
Szijkerekek.

Rostalemezek:
Cséplőprosták.
Liszthenger-sziták.
Koptató lemezek.
Ráspoly-lemezek stb.

18-25 Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Raktár és eladási hely Nagy-Enyeden: **BISZTRICSÁNY LAJOS** úr vaskereskedésében.

Nyomatott Wokál János gyorsajtaján Nagy-Enyeden.

44
Sz
A KL
a lap sz
K
WOKÁL JA
hová a
bér
Kézirat
Pávay
tartot
Laj
fött van
delután
ben köz
mos, az
sepszer
kenti vé
tés 6. p
buzgó
azon elő
házhöz
felhiva
187
az erdő
óra után
oda átte
birtokos
és határ
dekló kö
I.
potban fe
szeszita
szabályoz
óitalmaz
II.
gazdasági
ház előb
szótöbbsé
nál irány
szabályoz
adatása, s
sürgetően
III.
lezettek
földes ur
gára vára
és alkal